

Sagen jagen in Achtkarspelen

IN DE AFGELOPEN EEUWEN ZIJN ER EEN FLINK AANTAL VOLKSVERHALEN OPGETEKEND. DEZE VERHALEN WORDEN VANDAAG DE DAG BEWAARD IN DE NEDERLANDSE VOLKSVERHALENBANK VAN HET MEERTENS INSTITUUT. ZO OOK DE SAGEN DIE AFKOMSTIG ZIJN UIT DE GEMEENTE ACHTKARSPLEN. IN DIT ARTIKEL DELEN WIJ EEN TWEETAL BIJZONDERE SAGEN MET U!

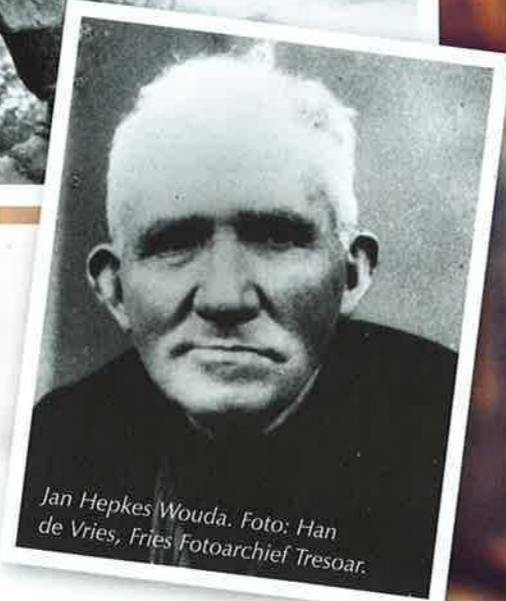

Standbeeld Jan Hepkes Wouda

I Jan Hepkes Wouda en zijn 'fytske'

Jan Hepkes Wouda was een huidenkoopman uit Surhuisterveen en hij stond in de wijde omtrek bekend als een 'grutte swetser'. Vaak vertelde hij over zijn wonderbaarlijke fiets (door hem steevast 'Fytske' genoemd) en zijn zogenaamde vermogen gigantische vissen uit de vaart op te diepen. Jan is altijd ongehuwd gebleven en hij woonde bij zijn zus Tsjitske. Thuis bij Tsjitske had hij niet veel in te brengen, maar buiten de deur op de brug over de vaart des te meer.

De verhalen van Jan Hepkes Wouda zijn nog steeds bekend in Surhuisterveen en de wijde omgeving. Eén van de sagen luidt als volgt: Jan Wouda was naar Leeuwarden op de transportfiets. Toen zou hij weer naar huis. In Leeuwarden kwam een onweersbui op. Jan dacht: "Nu moet ik zien dat ik voor de onweersbui weer thuis kom." Hij vloog weg. Toen hij op de Grote Wielen was, begon het achter op zijn spatscherm al te druppen. Maar hij ging plat op het stuur liggen en bleef vliegensvlug de bui voor. Jan schoot als een kogel vooruit. In Surhuisterveen had hij nog net genoeg tijd om bij Sipke Ingels de doorrit in te stuiven. En hij was niet nat geworden. Alleen zijn achterste spatscherm een klein beetje.

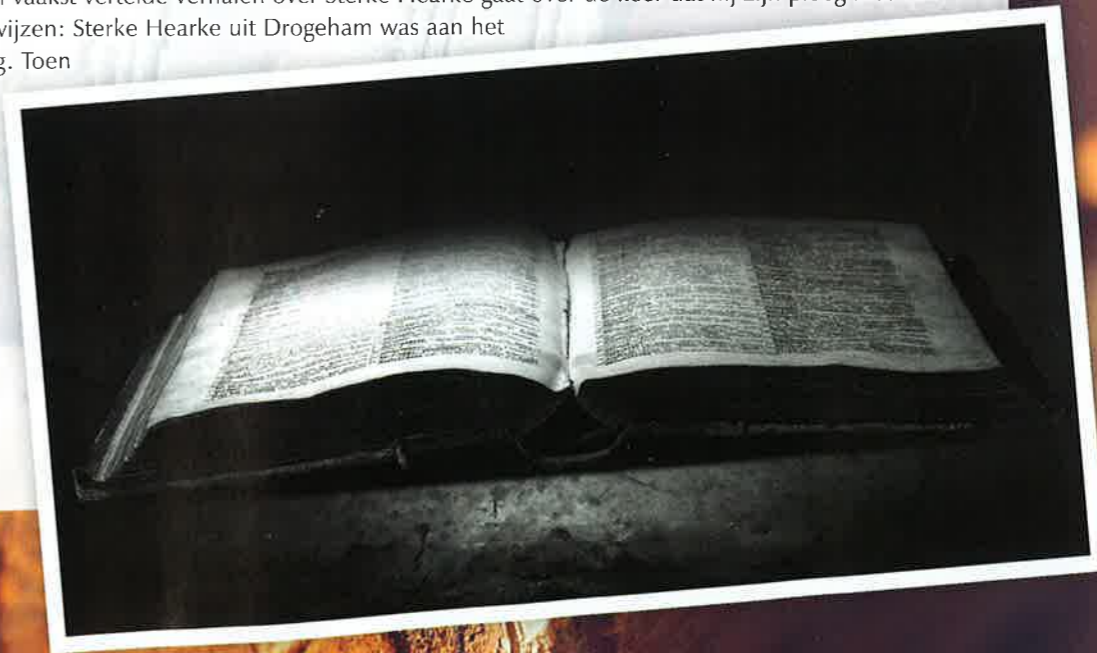
Jan Hepkes Wouda. Foto: Han de Vries, Fries Fotoarchief Tresoor.

II Heerke Tjerks Witteveen alias Sterke Hearke

De meest markante persoon in Drogeham was toch wel Heerke Tjerks Witteveen. Hij werd ook wel Sterke Hearke genoemd, omdat hij een legendarisch grote kracht bezat. Heerke was afkomstig uit een, van oudsher, boerenfamilie. Hij werd geboren in 1801 en overleed in 1890. Heerke trouwde in 1831 met Geertje Jans Oldenburger (1808-1899) en ze kregen samen twaalf kinderen. Heerke en Geertje woonden destijds in het ouderlijk huis aan de Lytse Wei (tussen Harkema en Drogeham). Dit arbeidershuisje staat er tegenwoordig helaas niet meer.

Eén van de meest beroemde en vaakst vertelde verhalen over Sterke Hearke gaat over de keer dat hij zijn ploeg met één arm optilt om zijn huis aan te wijzen: Sterke Hearke uit Drogeham was aan het werk op het land. Met de ploeg. Toen kwam er iemand bij hem. Die vroeg: "Waar woont Sterke Hearke eigenlijk?" Toen tilde Hearke de ploeg op en wees er mee naar zijn huis. "Kijk", zei hij, "daar woont hij en hier staat hij."

Misschien komt dit verhaal u enigszins bekend voor. Deze anekdote is namelijk vrijwel identiek aan het bekende verhaal over Grutte Pier!

EROPUIT TIP!

Stichting Dam Jaarsma, vernoemd naar de bekende verzamelaar van volksverhalen, heeft samen met het Meertens Instituut een prachtige fietsroute ontwikkeld. De overzichtelijke papieren routekaart 'Sagen jagen door de Friese Wouden' toont routes van 15 en 40 kilometer en

volgt het netwerk van fietsknooppunten. Onderweg kunt u met behulp van uw smartphone en www.sagenjager.nl (een project van het Meertens Instituut) volksverhalen lezen/beluisteren.

De routekaart is verkrijgbaar in het gemeentehuis in Buitenpost.

Musterring

THE SPIRIT OF LIVING.

DIVIDUEEL EN PASSEND – N "MUST HAVE" GEWOON!

BB 160 banken in stof, kleur grey, sierband nr. 10 in light poten 03 metaal black: Bank BB 260 ELEGANT (E), ca. H 101, D 110, ZH 43, ZD 57 cm, functies in de eerste en tweede zitting: elektrische relaxfunctie (M) en elektrische hoofdsteunverstelling (Z).

BB 240 STYLE (S), ca. B 240, H 83, D 100, ZH 43, ZD 55 cm, functies in de eerste en tweede zitting: handmatige uitschuifzitting (G).

BB 161, 1-persoonsfauteuil in stof, kleur goud met contrastnaad tonen, kruisvoet P394 geborsteld, ca. B 78, H 73, D 87, ZH 43, ZD 59 cm.

salontafel 951, set van 2, blad softlak in crème en cappuccino, poten: edelstaalkleurig, gelakt, ca. 75 x 75, H 40 en 45 cm.

[]
de tijdwonen

Zwettestraat 20
8912 AH Leeuwarden
T [058] 213 00 27

info@detijdwonen.nl
www.detijdwonen.nl

www.musterring.nl

Voor iedereen die van Fryslân houdt

Friesland

Woonspecial!

Op zoek naar paddestoelen in Wilhelmina-oord

Woonspecial

- Haal de *natuur* in huis
- Bijzondere *objecten*
- *Interieurstyliste* Rinske aan het woord

PAG 26

Back to nature:
Van visleer tot woonaccessoire

MAAK KENNIS MET *Mata Havi*

Friezen om utens bieden hulp in Chili • Proef Lokaal Vlieland: dat smaakt naar meer!
Sagen jagen in Achtkarspelen • Streekproduct: biologische bloemkolen uit Pietersbierum